

OPLEGNOTITIE

Onderwerp	:	Jaarstukken 2024
Voorstel ter behandeling in	:	algemeen bestuur
Status	:	Ter vaststelling
Portefeuillehouder	:	De heer Schrier
Auteur	:	De heer Van der Lecq
Bijlagen	:	1 Jaarstukken 2024
		2 Concept accountantsverslag
Vergaderdatum	:	10 juli 2025
Agendapunt	:	07

Besluit

Het algemeen bestuur:

- Neemt kennis van het accountantsverslag;
- Stelt de jaarrekening 2024 vast;
- Stemt in met het voorstel om het negatieve rekeningresultaat van -/- € 361.794 in rekening te brengen bij de deelnemers, om zo het weerstandsvermogen op peil te houden;

Besluit *(in te vullen door bestuursondersteuner)*

- ☐ Conform advies
- ☐ Anders, namelijk Klik of tik om tekst in te voeren.
-

Persbericht

- ☐ ja (concept persbericht toevoegen)
- ☒ nee

Toelichting

Proces

In de periode eind maart tot eind april 2025 heeft accountantskantoor Eshuis de jaarstukken van de FUMO gecontroleerd. Dit heeft geleid tot een (concept) accountantsverslag, dat als bijlage is opgenomen.

De belangrijkste conclusie is dat de FUMO over 2024 een goedkeurend oordeel krijgt op het gebied van getrouwheid. Er zijn weliswaar aandachtspunten geconstateerd op het gebied van rechtmatigheid, maar deze zijn op een juiste wijze opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, waardoor de jaarstukken een getrouw beeld geven. De toon van het accountantsverslag is verder positief.

De voorlopige jaarstukken zijn in april 2025 verstuurd aan de deelnemers, conform de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). In de definitieve jaarstukken zijn geen wijzigingen aangebracht ten opzichte van de voorlopige jaarstukken.

De jaarstukken worden behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur (AB) van 10 juli 2025. Voorafgaand aan de AB-vergadering zal de auditcommissie op 3 juli 2025 deze stukken ook bespreken.

Inhoudelijk

In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Het was één van de grootste wetswijzigingen sinds de vaststelling van de grondwet. Voor de FUMO en haar deelnemers én andere omgevingsdiensten in het land een grote opgave.

In dit jaar hebben we veel nieuwe collega's mogen verwelkomen die de nieuwe taken van de Omgevingswet voortvarend hebben opgepakt. Een mooie bijkomstigheid is dat het personeelsbestand van de FUMO behoorlijk is verjongd, voornamelijk als gevolg van traineeships, maar ook door uitstroom van oudere medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De gemiddelde leeftijd van medewerkers in het primaire proces is de afgelopen anderhalf jaar met ruim 3 jaar gedaald naar gemiddeld 48 jaar. Een jonger personeelsbestand heeft een positief effect op ontwikkeling van de personeelskosten.

We hebben in 2024 alle geplande controles bij bedrijven uitgevoerd binnen de hiervoor begrote uren. Onze medewerkers hebben veel bijgeleerd om te kunnen werken met de Omgevingswet. Dat heeft wel extra inspanning en tijd gevraagd. Dit zien we terug in een lagere productiviteit.

Financieel

De hoofdlijnen van 2024 zijn weergegeven in de bestuurlijke samenvatting van de jaarstukken. 2024 sluit met een nadelig resultaat van -/- € 361.784. Dit resultaat kent verschillende oorzaken. De meest belangrijke zijn:

- De productiviteitsnorm in het primaire proces is niet gehaald. De realisatie was 1.312 uren per fte. Dit komt enerzijds door meer scholingsuren als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en anderzijds door een oplopend ziekteverzuim. Dit heeft een negatief effect op de in rekening te brengen uren aan de deelnemers.
- Overschrijding inhuurkosten bij afdeling bedrijfsvoering. Ook hier is een stijgend ziekteverzuim (bijna 25% in het najaar van 2024) de belangrijkste oorzaak. Het was daarom noodzakelijk om tot inhuur van extern personeel over te gaan, om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Dit leidt per saldo tot een overschrijding van € 100.000.
- Overschrijding op de ICT-kosten. De ICT-kosten zijn met € 275.000 overschreden. Dat heeft twee oorzaken. De licentiekosten voor het zaakstelsel zijn € 115.000 hoger dan begroot. Dit komt vooral door stijgende licentiekosten, enerzijds door meer gebruikers, anderzijds door inflatie. In de begroting van 2026 wordt rekening gehouden met een correctie voor de autonome groei van deze kosten. Daarnaast zijn ook de kosten voor overige licenties

overschreden, wegens het gebruik van applicaties die niet waren begroot. Dekking hiervoor wordt deel geregeld via de i-visie, maar dit is niet voldoende om de overschrijding te compenseren. Tenslotte zijn de kosten voor het gebruik van AFAS (personeels- en salarisadministratie) hoger dan begroot, vooral vanwege hogere kosten door de invoering van 2-factor authenticatie bij het inloggen in het systeem.

Tegenover de nadelen, staan ook enkele voordelen. De belangrijkste zijn:

- Vanaf juli 2022 wordt er rente uitgekeerd over het saldo bij schatkistbankieren. Over 2024 is een renteopbrengst gerealiseerd van € 232.258. Dit was niet begroot, waardoor hier een voordeel ontstaat.
- De flexibele schil was in werkelijkheid lager dan de norm van 20% waarmee in de begroting wordt gerekend. Dit zorgt voor een dempend effect op de personeelskosten.
- Het personeelsbestand van de FUMO is behoorlijk verjongd, voornamelijk als gevolg van traineeships, maar ook door uitstroom van oudere medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De gemiddelde leeftijd van medewerkers in het primaire proces is de afgelopen anderhalf jaar met ruim 3 jaar gedaald naar gemiddeld 48 jaar. Een jonger personeelsbestand heeft een positief effect op ontwikkeling van de personeelskosten.

Hieronder is een meer gedetailleerde analyse opgenomen.

Omschrijving	Bedrag	Voor/ nadeel
Hogere inkomsten uit extra opdrachten	€ 372.000	Voordeel
Rentebate	€ 232.000	Voordeel
Lagere besteding outplacementbudget	€ 179.000	Voordeel
Overige effecten	€ 88.000	Voordeel
Onttrekking aan reserves	€ 77.000	Voordeel
Hogere personeelskosten overhead	-€ 99.000	Nadeel
Hogere onvoorzene uitgaven	-€ 150.000	Nadeel
Hogere ICT-kosten	-€ 275.000	Nadeel
Hogere bedrijfskosten incl kapitaallasten	-€ 87.000	Nadeel
Effect nacalculatie begrote taken	-€ 699.000	Nadeel
Totaal	-€ 362.000	Nadeel

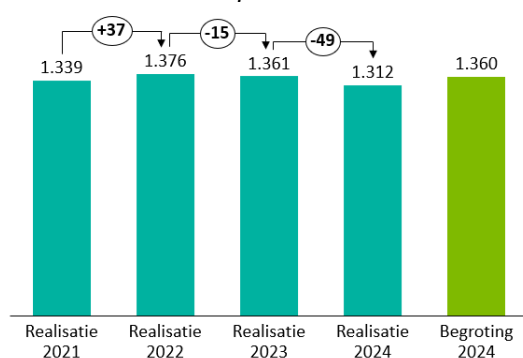
Tabel 1: Analyse resultaat 2024

- We realiseerden voor € 372.000 aan hogere inkomsten uit extra opdrachten ten opzichte van de begroting. Dit waren opdrachten die deelnemers ons aanvullend gaven op de begrote taken. Denk aan extra opdrachten in het kader van de stikstofproblematiek en aan extra ureninzet bij politiek gevoelige dossiers.
- We realiseerden over 2024 een renteopbrengst van € 232.000. Dit was niet begroot, omdat tijdens het opstellen van de begroting er nog sprake was van negatieve rente. Daardoor ontstaat hier een voordeel. Vanaf 2025 wordt hier in de begroting wel rekening mee gehouden.
- We beschikken over een outplacement-budget van € 200.000. Dit is in 2024 voor een klein deel aangesproken.
- Volgens het besluit van het algemeen bestuur van 11 april 2024 dekken we de kosten die gerelateerd zijn aan de I-visie in 2024 uit de algemene reserve. Over 2024 betrof dit € 77.000.
- Het ziekteverzuim bij afdeling Bedrijfsvoering liep in 2024 flink op. Hierdoor zijn extra kosten gemaakt voor inhuur. Tegelijkertijd waren nog niet alle begrote vacatures ingevuld, wat tot lagere kosten heeft geleid. Per saldo leidde dit tot € 99.000 hogere personeelskosten.

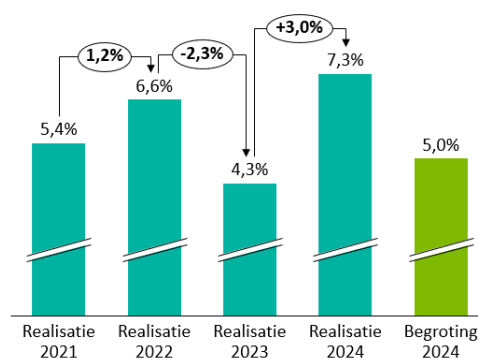

- De kosten voor onvoorziene uitgaven waren € 150.000 hoger dan begroot. Hieronder vallen onder andere de kosten voor brandveiligheidscontroles bij provinciale inrichtingen (€ 63.000), de kosten voor de VTH-netwerkdag (€ 13.000), de kosten voor de bedrijfsarts (€ 28.000) en advocaatskosten (€ 28.000). Voor de laatste twee is, mede op advies van de auditcommissie van de FUMO, een structureel budget opgenomen in de ontwerpbegroting van 2025.
- Onze ICT-kosten waren € 275.000 hoger dan begroot. Een deel van deze kosten dekken we uit de I-visie. De licentiekosten voor het zaakstelsel vielen hoger uit dan vooraf was ingeschat. Dit komt vooral door hogere indexeringen dan waarmee we in de begroting rekening hielden. In de kadernota 2026 nemen we hier budget voor mee. Dit geldt ook voor de overige licentiekosten, zoals het personeelssysteem AFAS.
- De bedrijfskosten waren € 87.000 hoger dan begroot. De grootste post betreft de kapitaallasten, die van de DVO met de provincie naar de kapitaallasten van de FUMO zijn verschoven. De kosten van de DVO met de provincie waren hierdoor lager dan begroot. Ook de kosten voor huisvesting, ons wagenpark en overige kosten (zoals representatiekosten en communicatiekosten) waren hoger dan begroot.
- In 2024 is, volgens de sturings- en financieringssysteematiek, een nacalculatie uitgevoerd op de werkelijke bestede uren ten opzichte van de begrote uren. Per saldo leidde dit tot een terugbetaling aan de deelnemers van € 699.000.

Personeelsinzet en productiviteit

Figuur 1: Ontwikkeling productiviteit

Figuur 2: Ontwikkeling ziekteverzuim

De productiviteit over 2024 kwam uit op 1.312, wat lager is dan de norm over zowel 2024 (1.360) als over 2023 (1.361). Dit kwam vooral door hogere scholingsuren (100 uur per fte ten opzichte van 60 uur per fte begroot). De nieuwe medewerkers die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij ons zijn gestart, hadden opleidingen nodig om het werk op kwalitatief goed niveau te kunnen uitvoeren. Hierin hebben we volop geïnvesteerd.

Het ziekteverzuim vertoonde sinds het begin van 2024 een stijgende trend en bedroeg 7,3% op basis van het 12-maands voortschrijdend gemiddelde. Bijna 6% van dit verzuim bestond uit langdurig en zeer langdurig verzuim. Vooral bij afdeling Bedrijfsvoering was sprake van een forse stijging van het verzuim. Dit was deels werkdruk-gerelateerd en voornamelijk langdurig verzuim.

Onze flexibele schil nam af en bedroeg gemiddeld 15,8%. Hiermee voldoen we ruim aan de begrotingsnorm van maximaal 20%.

In totaliteit was de urenbesteding op de begrote taken 189.537 uren. Dit is 97.0% van de begrote uren (195.498). Per saldo is hiervoor in de nacalculatie ongeveer € 699.000 aan de deelnemers terugbetaald. Hiernaast zijn er 7.700 uren aan incidentele opdrachten (1.500 uur meer dan begroot) en 2.940 uren aan projecten besteed, welke niet waren begroot.

In het jaarverslag VTH-basistaken (10 juli 2025 in het AB FUMO) wordt inhoudelijk verantwoording afgelegd over de bestede uren.

Getrouwheid en rechtmatigheid

Op het gebied van getrouwheid is een goedkeurend oordeel afgegeven door de accountant.

De verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid die het algemeen bestuur heeft vastgesteld, bedraagt 3% van de totale lasten. Dit komt voor 2024 uit op een bedrag van € 677.294. In 2024 is in totaal voor een bedrag van € 2.177.790 aan rechtmatigheidsfouten gemaakt.

Voor € 1.217.790 heeft dit betrekking op een overschrijding van de begrote lasten in de programma's. Het financieringsmodel van de FUMO is gebaseerd op het principe van nacalculatie. Tegenover een overschrijding van de lasten staat daarom in veel gevallen ook baten. De spelregels op het gebied van rechtmatigheid zijn echter zodanig gewijzigd dat een overschrijding van de lasten niet meer gecompenseerd mag worden door hieraan gerelateerde baten. Alle overschrijdingen dienen aangemerkt te worden als een fout. De FUMO speelt hier met de begroting van 2026 op in door alle taken in het primaire proces onder te brengen in 1 programma. Hierdoor kunnen lasten en baten tussen verschillende onderdelen van een programma worden verschoven, zonder dat het onrechtmatig is.

Daarnaast is er sprake van een rechtmatigheidsfout van € 960.000 die betrekking heeft op het contract van het zaakstelsel LEEF. De FUMO heeft ervoor gekozen om in een drukke periode waarin de Omgevingswet in werking is getreden en er landelijke ontwikkelingen zijn op het gebied van informatiegestuurd werken, het zaakstelsel nog niet aan te besteden. Dit zou een te groot risico zijn voor de continuïteit van de dienstverlening enerzijds en een te grote druk leggen op de organisatie anderzijds. De keuze om op dit moment geen aanbesteding te doen, leidt tot een onrechtmatigheid. Door de gehele contractwaarde van 4 jaar in één keer aan te merken als fout, is dit voor de komende 3 jaren afgedekt.

Resultaatsbestemming

Over 2024 is een negatief resultaat behaald van -/- € 361.794.

Ook over 2025 wordt een negatief rekeningresultaat verwacht. Hierdoor komt de financiële positie van de FUMO onder druk te staan.

Het advies is daarom om het negatieve rekeningresultaat van 2024 in rekening te brengen bij de deelnemers, conform de verdeelsleutel van de totale begrote deelnemersbijdrage. In de bijlage is de berekening per deelnemer opgenomen.

Dit advies ligt in lijn met de opmerking die de accountant in het accountantsverslag over 2024 heeft gemaakt. De accountant schrijft:

“Wij constateren dat FUMO in 2024 een negatief financieel resultaat heeft gerealiseerd en ook voor 2025 wordt op basis van de huidige inzichten een verlies verwacht. Deze opeenvolgende negatieve resultaten hebben een directe impact op het weerstandsvermogen van FUMO. Indien er geen aanvullende financiële bijdrage van de deelnemende partijen wordt geleverd, zal het weerstandsvermogen in 2026 naar verwachting ontoereikend zijn om toekomstige risico's en schommelingen in de exploitatie op te vangen. Het ontbreken van tijdige bijsturing – in de vorm van extra bijdragen van deelnemers of structurele kostenmaatregelen – kan ertoe leiden dat de organisatie financieel kwetsbaar wordt. Wij adviseren daarom om tijdig het gesprek met de deelnemers aan te gaan over de financiële situatie en de gevolgen voor het weerstandsvermogen, en om te komen tot een structurele oplossing voor het herstel van de financiële positie.”

Ook wordt geadviseerd om in de kadernota 2027-2031 een extra bijdrage op te nemen voor het verhogen van de algemene reserve. Dit onderwerp zal betrokken worden in de voorbereidingen voor de kadernota 2027-2031 die na de zomer van 2025 wordt opgestart.

Tenslotte zal in het tertaalbericht over T1-2025 een toelichting over het weerstandsvermogen worden opgenomen.

Bijlage: Bijdrage per deelnemer

	Rekeningresultaat 2024		-€ 361.793,86
Deelnemer	Totale bijdrage begrotingswijziging 2024	%	In rekening te brengen aandeel rekeningresultaat
Achtkarspelen	€ 656.169,39	3,2%	€ 11.476,72
Ameland	€ 118.170,81	0,6%	€ 2.066,86
Dantumadiel	€ 363.439,13	1,8%	€ 6.356,72
De Fryske Marren	€ 1.316.112,03	6,4%	€ 23.019,43
Harlingen	€ 631.168,48	3,1%	€ 11.039,44
Heerenveen	€ 959.980,70	4,6%	€ 16.790,52
Leeuwarden	€ 1.551.767,00	7,5%	€ 27.141,14
Noard-East Fryslân	€ 1.409.592,75	6,8%	€ 24.654,45
Ooststellingwerf	€ 719.029,10	3,5%	€ 12.576,16
Opsterland	€ 500.963,00	2,4%	€ 8.762,08
Schiermonnikoog	€ 60.739,13	0,3%	€ 1.062,36
Smallingerland	€ 821.579,30	4,0%	€ 14.369,81
Súdwest-Fryslân	€ 2.344.091,90	11,3%	€ 40.999,29
Terschelling	€ 197.761,28	1,0%	€ 3.458,94
Tytsjerksteradiel	€ 613.193,25	3,0%	€ 10.725,04
Vlieland	€ 85.719,61	0,4%	€ 1.499,28
Waadhoeke	€ 1.255.015,82	6,1%	€ 21.950,83
Weststellingwerf	€ 621.192,07	3,0%	€ 10.864,95
Provincie Fryslân	€ 6.459.506,50	31,2%	€ 112.979,85
Totaal	€ 20.685.191,25	100%	€ 361.793,86